

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐต้องจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๗๒ (๓) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการจัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม และมาตรา ๗๒ (๔) รัฐต้องจัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม รวมทั้งมาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกร ประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดิน

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไข จุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับ แผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนำนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของ รัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตาม ผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมี ประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุ ผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทางนโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “**ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน**” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) **การเกษตร (หลัก)** (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน

(๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการ ประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

โดยในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและผลิตภัณฑ์ และการสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมทั้งสร้างอัตลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิด สร้างความแตกต่างและความโดดเด่น และสร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งในระดับประเทศและเพื่อการส่งออก

๒.๒.๒ เกษตรปลอดภัย พัฒนาคูณภาพมาตรฐานและระบบการรับรองความปลอดภัยในระดับต่างๆ รวมถึงการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย เพิ่มความสามารถในการเข้าถึงอาหารอย่างทั่วถึงและปลอดภัย สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของเกษตรปลอดภัย และส่งเสริมด้านการขยายตลาดบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ระดับอินทรีย์วิถีชาวบ้านเพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

๒.๒.๓ เกษตรชีวภาพ สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายชีวภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ รวมถึงพัฒนาเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และใช้ฐานการทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสม และส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ

๒.๒.๔ เกษตรแปรรูป สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับตราสินค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

๒.๒.๕ เกษตรอัจฉริยะ ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพ

เกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๒.๒.๖ ระบบนิเวศการเกษตร ให้ความสำคัญกับมาตรการสนับสนุนที่จะช่วยให้การสร้างมูลค่าในภาคเกษตรดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการทรัพยากรทางการเกษตร และการพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรและระบบติดตาม ฝ้าระวัง และเตือนภัยสินค้าเกษตรให้ทันกับสถานการณ์ การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนภาคการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค การส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็ว และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า

๒.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีทั้งสิ้น ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง แบ่งออกเป็น ๒ หมวด ดังนี้

๒.๓.๑ หมวดประเด็นความมั่นคง เป็นประเด็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบและแนวโน้มความเสี่ยงสูงต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ รวม ๑๓ นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่

๒.๓.๒ หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง เป็นประเด็นเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถของประเทศในการป้องกันและแก้ไขประเด็นความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวม ๔ นโยบายและแผนความมั่นคง ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนาที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ จึงได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ หมุดหมาย ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” หรือมุ่งหวังจะ “มี” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจ สร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมุดหมาย ได้แก่

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคม และโลจิสติกส์ของภูมิภาค

หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมุดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SMESME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

หมุดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจาย

รายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมายที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการสร้างภูมิคุ้มกัน และการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการ ภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๕ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐
โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและ แรงงานไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้นด้วยการระดมทรัพยากรและ ความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดล เศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนาภายใต้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ และการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Nurture) ภายใต้กลไกตุ๊กตา ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจ เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดีด้วยการใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมอง

ว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
๒. การอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระเบิดจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อเมื่อแม่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้เพื่อการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินทางไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชน และผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการ หรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุลาการ เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบอาหารที่ดี

๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขัน ได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพีซในโรงงานอัจฉริยะ (Planfactory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้การวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

๒) ขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)

๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพีซ

๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาใช้บริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุขภาพและการแพทย์

๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการ การแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรม ย้อนกลับ

๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์ และสุขภาพ

๓. สาขาล้างงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไก การกำหนดราคาคาร์บอน การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

๒) การส่งเสริมการนำพืชผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรม ให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมืองท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมค่าใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ที่นำเสนอ จุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเวนต์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. สาขาเศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน อย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทัน เพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการ

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัยพัฒนาขั้นแนวหน้า เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG
๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ
๔. การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า

๒.๖ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” ตามแนวคิด การเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ
๒. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา
๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
๔. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค

๕. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน

๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อย เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. มีบทบาทเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศแต่เป็นพืชเชิงเดี่ยว พึ่งพาน้ำฝน ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลผลิตภาพต่ำ ในขณะที่เกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลัก ของประชากรส่วนใหญ่ และการจ้างงาน ในปี ๒๕๖๒ ผลผลิตทางการเกษตร มีมูลค่า ๓๐๘,๕๗๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๓ ของผลิตภัณฑ์ภาค พืชหลักที่สำคัญของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิมและใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบตราทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกใน พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และ มันสำปะหลังในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี สำหรับการปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐.๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (จังหวัดยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐.๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดแต่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ถือครองทำการเกษตร ต่อครัวเรือนมากกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๖๓.๘๖ ล้านไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๔๒.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั้งประเทศ โดยพื้นที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่พื้นที่ค่อนข้างราบ เหมาะสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ขณะที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขาและมีพื้นที่ฟาร์มขนาดเล็กประมาณ ๑๐ ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาค ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความยากจน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครพนม กาฬสินธุ์ และศรีสะเกษ โดยเนื้อที่ถือครอง ๑๒.๐ ๑๒.๓ ๑๓.๑ และ ๑๓.๒ ไร่ต่อครัวเรือน ตามลำดับ

๓. การเพิ่มพื้นที่ชลประทานมีข้อจำกัดด้านกายภาพไม่สามารถพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บให้เพียงพอต่อการเพาะปลูกตลอดปี พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี ๒๕๖๒ พื้นที่ชลประทานประมาณ ๗.๙ ล้านไร่ และมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๒.๓ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยพื้นที่โครงการชลประทานของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ มีสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๙ ๓๑.๓ และ ๑๙.๖ ของพื้นที่ชลประทานทั้งภาคตามลำดับ แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตร ค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ ๑๒.๓ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้ง และชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้น้ำท่วมพืชผลเสียหาย

๒.๗ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติโดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกร มั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterpriseเสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนวัตกรรมการและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและ พัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๘ แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มุ่งการพัฒนา “เกษตรไทยสู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ภาคเกษตรเติบโตอย่างยั่งยืน” ประกอบด้วย ๔ ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่

แนวทางการพัฒนา

๑) เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่ โดยเสริมสร้างองค์ความรู้สมัยใหม่ และพัฒนาทักษะให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร การผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มเติบโตที่ดีในอนาคต เพื่อยกระดับความสามารถไปเป็น Smart Farmer ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (Startup) และ SMEs เกษตรตลอดจนการเพิ่มบทบาทเกษตรกรสูงวัยทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาด้านการเกษตรให้กับคนรุ่นหลัง

๒) สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร รายย่อย และยกระดับสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็น “ผู้ประกอบการ ยุคใหม่” ที่ก้าวทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรและบริการ รวมทั้งยกระดับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการรวมตัวของภาคส่วนต่างๆ เพื่อพัฒนาภาคเกษตร ตลอดจนการปรับตัวสู่ธุรกิจรูปแบบใหม่ๆ ในการขับเคลื่อนธุรกิจทางการเกษตร

๓) ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม โดยมุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ และแรงจูงใจให้ลูกหลานเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ หรือคนรุ่นใหม่ที่สนใจประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมให้เข้ามาทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้นและสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรที่มีศักยภาพพัฒนาแรงงานเกษตรกรรุ่นใหม่สู่ภาคเกษตรเพื่อทดแทนแรงงานสูงวัย รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

๔) สร้างและพัฒนากำลังคนคุณภาพในภาคเกษตร โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ผู้ประกอบการ และเกษตรกร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน มีทักษะ ที่จำเป็นและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อบริการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรและการผลิตที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๕) สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการเงิน การเขียนแผนประกอบธุรกิจ และการทำบัญชีรายได้เพื่อประกอบธุรกิจ การสร้างวินัยทางการเงิน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือแก้ปัญหาหนี้สิน และการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีของเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน โดยพัฒนาและจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ในการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างถูกวิธีและเหมาะสม เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่าและมีความปลอดภัย ตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่สะดวกและรวดเร็ว

๒) พัฒนาและยกระดับการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

๒.๑) ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการบริการ ที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และความปลอดภัย ตลอดโซ่อุปทาน ด้วยการปรับโครงสร้างการผลิตจากผลิตมากแต่สร้างรายได้น้อย (More for Less) ไปสู่การผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก (Less for More) และการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรที่มูลค่าสูง รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาด ตลอดจนการส่งเสริมการบริการมูลค่าสูง

๒.๒) สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร โดยอาศัยข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงส่งเสริมการสร้างตราสินค้า (Branding) และเรื่องราวแหล่งกำเนิดสินค้า (Storytelling)

๓) ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ สร้างความเข้าใจให้กับผู้ผลิตถึงแหล่งที่มา ชนิด ปริมาณ คุณภาพ ตลอดจนการเก็บรักษาวัตถุดิบ ก่อนเข้าสู่กระบวนการแปรรูป เพื่อให้วัตถุดิบที่เข้าสู่กระบวนการผลิตมีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัยต่อผู้บริโภค รวมถึงจัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดกระบวนการ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค

๔) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอนาคต

๔.๑) พัฒนาและต่อยอดจากอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพในกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยี ชีวภาพ มาเป็นวัตถุดิบตั้งต้นสำหรับการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มเติบโตดี ในอนาคตให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง และตอบสนองพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๒) พัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต ซึ่งเป็นแหล่งรองรับวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญ มุ่งเน้นการยกระดับผลิตภาพการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าผ่านคลัสเตอร์เกษตรที่สนับสนุนอุตสาหกรรม S-Curve และ New S-Curve รวมทั้งขยายผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเกษตรสมัยใหม่ ตลอดจนยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มด้วยนวัตกรรมและการตลาด

๕) สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคเกิดความตระหนักในการทำการเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัย รวมถึงความสำคัญของกระบวนการผลิตที่ดีตลอดโซ่อุปทาน ตลอดจนสร้างความรู้ความเข้าใจและแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตรของเกษตรกร

๖) ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถี เป็นการพัฒนาให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของตนเองให้เข้มแข็ง โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ถ่ายทอดเรื่องราวและคุณค่าลักษณะความโดดเด่นของวิถีชีวิตชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยวเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าต่างๆ ของท้องถิ่น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่รักษาระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน ให้เกิดการเข้าถึงอาหารที่มีอย่างเพียงพอสำหรับการบริโภค อาหารมีความปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสม รักษาความสมดุลของระบบนิเวศและความคงอยู่ของฐานทรัพยากรอาหารทางธรรมชาติของประเทศ ทั้งในภาวะปกติหรือเกิดภัยพิบัติสาธารณภัยอันเกี่ยวเนื่องจากอาหาร รวมทั้งการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความปลอดภัย โดยบริหารจัดการการใช้สารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ส่งเสริมให้เกษตรกร ปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรที่เหมาะสม ส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย และการใช้สารชีวภัณฑ์ ทดแทนในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร

๓) ส่งเสริมการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ (Zero Waste) โดยการบริหารจัดการของเสีย /ขยะจากฟาร์ม/ แปลงเกษตรอย่างเป็นระบบ หักลดการเผาเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า /แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔) สร้างความสมดุลในการใช้ทรัพยากรทางการเกษตร

๔.๑) พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และสร้างกลไกการใช้ประโยชน์อย่างอื่นและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรมในระดับท้องถิ่น

๔.๒) สนับสนุนการเข้าถึงที่ดิน ทรัพยากรและปัจจัยการผลิต โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน ด้วยการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส และการจัดที่ดินให้แก่ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

๔.๓) การจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ และการจัดการในภาวะวิกฤต เพื่อบริหารจัดการน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ รวมถึงการปฏิบัติการทำฝนเทียมเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่เกษตร

๕) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร การลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิตในภาคเกษตร รวมถึงการตลาดสำหรับสินค้าคาร์บอนต่ำ ตลอดจนผลักดันให้เกิดการบูรณาการแนวทางและมาตรการในการปรับตัว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทุกภาคส่วนและทุกระดับ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์เกษตร เพื่ออำนวยความสะดวกและเอื้อต่อการบริหารจัดการสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ตลอดโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน และเพียงพอต่อความต้องการ

๒) สร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงทางการเกษตร

๒.๑) ส่งเสริมการทำเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม เพื่อสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นและความร่วมมือ ทำให้เกษตรกรเกิดความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันในตลาดการค้าเสรีได้

๒.๒) ส่งเสริมการทำประกันภัยสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้รับความคุ้มครองความเสียหาย หรือความสูญเสียของพืชผลทางการเกษตรที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติภัยศัตรูพืช และโรคระบาด ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร

๓) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ โดยส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร การวิจัยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และการวิจัยเพื่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการส่งเสริม และต่อยอดผลงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์

๔) ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร โดยมุ่งส่งเสริมการขับเคลื่อนการประกอบธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการส่งเสริมและเพิ่มโอกาสการขยายตลาดสินค้าเกษตรไทย ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ เพื่อจำหน่ายสินค้าเกษตรและ ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และจัดแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์

๕) พัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการเกษตร โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตร (Big Data) ที่มีมาตรฐานและครบวงจรตลอดโซ่อุปทานตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาด จัดทำข้อมูลให้เป็นเอกภาพจากฐานข้อมูลเดียวกัน (Single Big Data) โดยเชื่อมโยงข้อมูลการเกษตรของทั้งประเทศ

๖) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร โดยส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร

๒.๙ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” โดยมีเป้าหมายผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมี ความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะการพัฒนา ระบบ นิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุกการยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียวการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศการเพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด อนุรักษ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร

๒.๑๐ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดย คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อ พัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคีและเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีนโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑. นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒. นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการ ดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร และพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๒.๑๑ นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืน ด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลัก ดังนี้

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย.Lazada.Shopee.Alibaba.สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจ ผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาด ที่สำคัญ ได้แก่

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๑.๑).ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒.กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร.(๒).การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง.(๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๑.๒).ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้พื้นที่เป้าหมายคือ พื้นที่เกษตรกรรมที่ผลิตสินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุน การจัดการด้านโลจิสติกส์

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๑.๓).การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่าย สินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้าตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลัสเตอร์.ให้แก่ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value.Chain).ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด โดย

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๒.๑).พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๒.๒).พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตรอัจฉริยะ

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และส่งเสริมสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural.Service.Providers.:.ASP).เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง.มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหารและ "Sustainability".ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมมั่นในระบบที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล.และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้.โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มงวด (๓) Biosecurity.ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime.สำหรับโรค.African.Swine.Fever.(ASF).และ (๔).Farmer.Security.เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning).เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อน.โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตรนำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๑) ๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็งหรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมารวมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาด ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลายใช้ในการซื้อขายได้จริง

๒.๑.. ๑. ๑.๑ ๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรมียั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

๒.๑.. ๑. ๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต”.เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลาย.ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New.Normal).ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green.Market).และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร.สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร.เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร (Agricultural.Service.Providers.:ASP).เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรกรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับคุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภค บริโภคและทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสม ในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อปมเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทั่วถึง

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรายยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกรได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทยให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓). การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทย บนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกร และผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big.Data. ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕). การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒.๑๒ ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๑๒ **๒.๑๒.๑ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ (จังหวัดเลย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดหนองคาย)**

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๑) ทิศทางการพัฒนา

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๑) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ ประกอบด้วย ๕ จังหวัด ตั้งอยู่ตอนบน ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ อุดรธานี เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ มีความโดดเด่นในเรื่องภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์อารยธรรมและวัฒนธรรมประเพณี มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และธรรมชาติที่งดงามจำนวนมาก มีทรัพยากรแร่ธาตุทางเศรษฐกิจที่สำคัญ อาทิ เหล็ก แมงกานีส ยิปซัม มีการขุดพบที่จังหวัดเลย โปแทส พบที่จังหวัดอุดรธานี และแบรต์ พบที่จังหวัดเลย และหนองบัวลำภู เป็นต้น มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะ ที่ ๒ ตามประกาศ กนพ. ที่ ๒/๒๕๕๘ อยู่ที่อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย มีการสร้างนิคมอุตสาหกรรมอุดรธานี ซึ่งได้รับการอนุมัติโครงการจากคณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) โดยนิคมแห่งนี้ จะถูกออกแบบเพื่อนำร่องรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย คือ

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๑) ๑) อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะและประกอบรถยนต์

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๑) ๒) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๑) ๓) อุตสาหกรรมเหล็กชั้นกลางและชั้นปลาย

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๑) ๔) อุตสาหกรรมยางพาราชั้นปลาย

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๑) ๕) อุตสาหกรรมผลิตวัสดุก่อสร้าง

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (ส่วนในภาคการเกษตรมีผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา โดยในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ ที่ผ่านมามีทิศทางการพัฒนาด้านต่างๆ ดังนี้

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๑) **ด้านเศรษฐกิจและสังคม การค้าและการลงทุน** กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ ได้มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจและสังคม การค้าและการลงทุนโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ บริษัทได้มีการขยายฐานการลงทุนและพัฒนาศักยภาพของธุรกิจให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนให้สนใจมาตั้งฐานการผลิต ในกลุ่มจังหวัด เนื่องจากทำเลที่ตั้งของกลุ่มจังหวัดที่มีความได้เปรียบภูมิภาคอื่นๆ ในเรื่องของภัยพิบัติ และอุทกภัย ที่มีจำนวนน้อยกว่า และในภาคบริการไม่ว่าจะเป็นโรงแรม ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ มีความได้เปรียบกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ โดยมีสถานประกอบการมากมายที่มีชื่อเสียง อาทิ โรงแรมเซ็นทารา แอนด์คอนเวนชันเซ็นเตอร์ อุดรธานี ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลพลาซ่าอุดรธานี ร้านอาหาร VT. แหมมเนือง จังหวัดอุดรธานี ร้านอาหารแดงแหมมเนือง จังหวัดหนองคาย ร้านกาแฟ ดี มีนา อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย เป็นต้น

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดฯ ยังมีแผนและโครงการที่จะสนับสนุนผู้ประกอบการ SME, SMEs ให้มีความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันกับตลาดในภูมิภาคอื่นๆ และต่างประเทศได้ พร้อมกับการกระจายรายได้ไปยังพ่อค้าแม่ค้าตลาด วิสาหกิจชุมชน ฯลฯ สร้างการจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างเมืองและชุมชนให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมและการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนไปพร้อมกัน

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๒. ด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ จะเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการ “ท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์” ในเรื่องของอารยธรรมและประวัติศาสตร์”. โดยจัดทำโครงการสนับสนุนการพัฒนาเส้นทางที่เชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและน่าสนใจของกลุ่มจังหวัด ให้มีการเดินทางที่สะดวกสบายและมีความปลอดภัย ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและจัดทำคู่มือท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด โดยมีเส้นทาง (Routes) การท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางสัญจรสามารถเดินทางท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด อาทิ หากเดินทางจากกรุงเทพมหานคร โดยเส้นทางรถยนต์จากถนนมิตรภาพ ต้องการจะไปเที่ยวอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเลย สามารถเดินทางผ่านมาที่จังหวัดอุดรธานีได้ก่อนเป็นจังหวัดแรก โดยอาจแวะพักผ่อน หรือเที่ยวชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองอุดรธานี หรือแวะซื้อของฝากของที่ระลึกต่างๆ จากนั้นเดินทางต่อไปยังจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถแวะชมพิพิธภัณฑสถานหิโบรินาโบราณ ๑๕๐ ล้านปี และซากฟอสซิลไดโนเสาร์ อำเภอมือง จังหวัดหนองบัวลำภูหรือไหว้สักการะศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ก่อนที่จะเดินทางไปยังจังหวัดเลยได้ เมื่อไปถึงอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเลย ก็ยังสามารถที่จะข้ามไปยังฝั่งประเทศลาวได้ หรือหากมีเวลาในช่วงวันหยุดยาวก็สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ไปต่ออย่างผาดากเสื่อ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในธีมของทัศนียภาพและการผจญภัยที่สวยงาม มีการสร้างสกายวอล์คที่ยื่นจากหน้าผาทำให้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ที่งดงามชายฝั่งแม่น้ำโขงได้ ซึ่งกำลังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก สำหรับผู้ที่ชื่นชอบธรรมชาติสามารถเดินทางต่อไปยังจังหวัดบึงกาฬ เพื่อชมทิวทัศน์ และเล่นน้ำตกตามฤดูกาลได้ จากนั้นสามารถเดินทางจากจังหวัดบึงกาฬ ในเส้นทางลัดสู่จังหวัดอุดรธานี เพื่อเดินทางกลับกรุงเทพมหานครได้ ซึ่งในอนาคต กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ จะได้พัฒนาเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดอุดรธานี ให้มีความสะดวกสบายและมีความปลอดภัยในการสัญจรมากยิ่งขึ้น

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๓. ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เน้นการใช้นวัตกรรมเพื่อต่อยอดการผลิตให้สามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรทั้งการบริโภค และการแปรรูปเพื่อภาคอุตสาหกรรมเกษตร ตลอดจนสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรไปใช้ในอุตสาหกรรมอื่นๆ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์จากการนำยางพาราไปสร้างมูลค่าเป็นยางรถยนต์ เป็นต้น สนับสนุนการสร้างเครือข่ายและให้ความรู้กับกลุ่มเกษตรกร กลุ่ม OTOP และวิสาหกิจชุมชนในเรื่องของการตลาด และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร ส่งเสริมการใช้เกษตรปลอดภัยจากสารเคมี และต่อยอดพัฒนาสู่เกษตรอินทรีย์ในอนาคต เชื่อมโยงการเกษตรและการท่องเที่ยวให้เกษตรกร พ่อค้าแม่ค้าสามารถจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร ผลไม้ OTOP ในเส้นทาง (Routes) การท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางสัญจรในกลุ่มจังหวัดได้ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลิสายพันธุ์ที่ใช้น้ำน้อย เนื่องจากการผลิตข้าวของประเทศไทย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบปัญหาหมากมลาย มีสาเหตุจากการทำเกษตรที่ใช้น้ำมาก ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล และใช้ปุ๋ยเคมีที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศสูงมาก เป็นสาเหตุสำคัญของหนี้สินชาวนา ซึ่งรัฐบาลต้องใช้งบประมาณมหาศาลมาประคองและสนับสนุน

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๒) บทบาทการพัฒนา

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๒) ๑. เป็นศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๒) ๑. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ มีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนที่สำคัญ อันเนื่องมาจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ได้แก่อากาศ อากาศที่ปราศจากฝุ่นควันของ - หนองคาย เขตเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ ๒ จังหวัดหนองคาย นิคมอุตสาหกรรมอุดรธานี สนามบินนานาชาติอุดรธานี ซึ่งมีเที่ยวบินจำนวนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทรัพยากรแร่ธาตุทางเศรษฐกิจที่สำคัญมากมาย ซึ่งในระยะ ๒ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๕๙) ได้มีนักลงทุนจากบริษัทในกรุงเทพมหานครมาร่วมลงทุนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จำนวนมาก อาทิ Land&Houses.บุญถาวร.CP.ลุมพินี ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีการขยายตัวของโรงแรมที่พัก และรีสอร์ท อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ รวมทั้งให้ความสำคัญกับภาคเอกชน และประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาภูมิภาค มีการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคเอกชน และประชาชน มีองค์กรภาคเอกชนที่มีความเข้มแข็ง ได้แก่ หอการค้า สมาคมอุตสาหกรรม และสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งร่วมผนึกกำลังกับกลุ่มจังหวัดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนของกลุ่มจังหวัดให้มีความเข้มแข็ง และสามารถแข่งขันกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ และอาเซียนได้ โดยการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนดังกล่าว มุ่งเน้นการสร้าง ความเข้มแข็งควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ส่งเสริมสถานประกอบการและโรงงานให้ได้รับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมระดับชาติหรือสากล

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๒) ๒. เป็นแหล่งการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ในเรื่องของอารยธรรมและประวัติศาสตร์

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ในเรื่องของอารยธรรมและประวัติศาสตร์มากมาย ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ อาทิ อารยธรรมล้านช้าง เป็นอารยธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในแถบลุ่มแม่น้ำโขง อารยธรรมห้าพันปี พบที่ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เป็นแหล่งข้อมูลและการศึกษาชาติพันธุ์มนุษย์ ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทยย้อนหลังไปกว่า ๕,๐๐๐ - ๗,๐๐๐ ปี ซึ่งเป็นยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ จากการขุดค้นพบร่องรอยเครื่องปั้นดินเผา เครื่องสำริดและโครงกระดูกของมนุษย์ จังหวัดหนองคาย เลย และบึงกาฬ มีความเชื่อและความศรัทธาพญานาค ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เชื่อกันว่าพญานาคอาศัยอยู่ในแม่น้ำโขง หรือเมืองบาดาลและมีความเชื่อมโยงกับพุทธประวัติในสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จังหวัดหนองบัวลำภู มีศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ เมื่อครั้งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสด็จยกกองทัพมาที่ตำบลหนองบัวลำภูเมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๗ เพื่อไปช่วยพระเจ้ากรุงหงสาวดี ที่กรุงศรีสัตนาคณหุต (เมืองเวียงจันทน์) เป็นต้น ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสนใจการท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่เป็นที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว อาทิ ผาตากเสื้อ น้ำตกชะแนน น้ำตกเจ็ดสี ภูกระดึง ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแนวผจญภัย (Adventure) มีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี เช่น ประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโขน จังหวัดเลย ประเพณีออกพรรษาและชมบั้งไฟพญานาคจังหวัดหนองคาย และบึงกาฬ ซึ่งทั้ง ๒ เทศกาลนี้ เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียง ตลอดจนมียอดท่องเที่ยวพักผ่อนเต็มตลอดทั้งเทศกาล

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๒) ๓. เป็นแหล่งการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่เน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

๒.๑๒ ๒.๑๒.๑ (๒) ๓. ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรทั้งการบริโภค และการแปรรูปเพื่อภาคอุตสาหกรรมเกษตร โดยการนำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามามีส่วนร่วมช่วยทำให้กระบวนการผลิตและแปรรูปมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการใช้สารเคมีในภาคการเกษตร ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนในการผลิตลงได้ อีกทั้งยังเป็นการรักษาคุณภาพของดินและน้ำให้สามารถเพาะปลูกได้ผลผลิตอย่างต่อเนื่องในระยะยาว ส่งเสริมให้ความรู้การบริหารจัดการด้านการตลาด การกระจายสินค้า พัฒนาระบบการขนส่งสินค้าเส้นทางคมนาคมให้มีความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้กับเกษตรกร ชวนาลาดการพึ่งพาจากภาครัฐ และสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับเกษตรกร ชวนา แปรรูปสินค้าทางการเกษตรเพื่อให้สามารถเก็บรักษาผลผลิตไว้ได้นานขึ้น ตลอดจนนำไปใช้ในอุตสาหกรรมที่กำลังเป็นที่ต้องการ เช่น การผลิตยางรถยนต์ การใช้เอทานอลเป็นพลังงานทดแทนน้ำมัน เป็นต้น

(๓) เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑

๒.๑๒ ๒.๑๒. “ศูนย์การท่องเที่ยวของอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ศูนย์กลางการค้าและโลจิสติกส์ เกษตรอุตสาหกรรมมูลค่าสูง เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน”

ความหมาย

ศูนย์การท่องเที่ยวของอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ มีอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวมาตรฐาน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวศรัทธา ความเชื่อ ศิลปะวัฒนธรรมและเชื่อมโยงเพื่อนบ้านในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง สนองความต้องการของตลาดท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในระดับประเทศ และระดับโลก

ศูนย์กลางการค้าและโลจิสติกส์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ มีการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการบริการ เช่น ค่าปลีก ค่าส่ง การส่งออก การธนาคาร การประกันภัย ฯลฯ รวมถึง สาขาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โลจิสติกส์ เป็นต้น ที่จะขยายสู่การค้าสากลกับนานาชาติอารยประเทศ การขนส่งที่มีประสิทธิภาพ (Transport Efficiency) เพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและโลจิสติกส์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่งให้เชื่อมโยงฐานการผลิต แหล่งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ประตูการค้าและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เชื่อมต่อระหว่างรูปแบบการขนส่งต่าง ๆ และเชื่อมโยงระหว่างเมืองหลักกับภูมิภาค

เกษตรอุตสาหกรรมมูลค่าสูง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ มีการเกษตรเพาะปลูกพืชต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์และการประมง เกษตรกรในกลุ่มจังหวัดมีอาชีพ มีรายได้ ผลผลิตจากการเกษตรชั้นนำเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มในพื้นที่ตามความต้องการของตลาด ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมชั้นนำ

เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน กระบวนการพัฒนาเมืองเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุข ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ อันจะก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของเมืองและชุมชน และมีการบริหารราชการอย่างโปร่งใส ยุติธรรม โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอน

(๑) เป็นเมืองที่มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและที่อยู่อาศัยสะอาดและปลอดภัย

(๒) มีระบบนิเวศอยู่ในภาวะสมดุลภาพและยั่งยืน

(๓) มีชุมชนเข้มแข็งช่วยเหลือเกื้อกูลไม่เอาัดเอาเปรียบ

(๔) ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด ควบคุม ตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

(๕) ประชาชนได้รับการตอบสนองต่อความจำเป็นปัจจัยพื้นฐานของชีวิต

(๔) กรอบการดำเนินงานการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

เพื่อให้มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ สามารถบริหารงาน แก้ปัญหา และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด กรอบการดำเนินงานการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ๑ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) อยู่ภายใต้ต้นนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดที่คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่ม จังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) และคณะกรรมการ บริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) กำหนดไว้ เป็นเครื่องมือในการกำหนดเป้าหมาย และความต้องการด้าน พัฒนาพื้นที่ของภาคที่ต้องมีความเชื่อมโยงกันในระดับภูมิภาคและ/หรือระหว่างประเทศ โดยผ่านช่องทางการ ดำเนินงานของสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดตามแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ร่วมกัน ระหว่างภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ประชาชน สถาบันการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้เกิด การดำเนินงานพัฒนาในพื้นที่ โดยได้กำหนดตำแหน่งการพัฒนา “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขง” ประกอบไปด้วย

๑. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง
๒. ยกระดับเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการเกษตร การค้า การลงทุน การค้า ชายแดน และการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและ ยั่งยืน
๓. รักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๔. เสริมสร้างความมั่นคงและยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่สังคมที่มีความสุข

(๕) เป้าประสงค์การพัฒนา

- (๑) เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
- (๒) ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางการผลิต การค้า การลงทุน การค้าชายแดน และ การท่องเที่ยว โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- (๓) รักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- (๔) ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

(๖) ตัวชี้วัดของกลุ่มจังหวัด

- (๑) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
- (๒) อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าของกลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
- (๓) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕
- (๓) รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕

(๗) ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสบายดี ให้ได้

มาตรฐานสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การรักษาสมดุทธพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาทุนมนุษย์ และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม

(๘) โครงการสำคัญ

๑. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ และส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (บนเส้นทางโรแมนติกรูท (Romantic Route) และนาคีรูท (Nakhee Route))
๒. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงผสมผสานสู่ความยั่งยืน
๓. โครงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และพัฒนาช่องทางตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุก
๔. โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค ด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
๕. โครงการยกระดับและพัฒนาสินค้าและบริการมุ่งสู่มาตรฐานสากล
๖. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบชลประทาน ธนาคนำน้ำเพื่อการเกษตร พลังงานทดแทน เพื่อเพิ่มศักยภาพส่งเสริมระบบนิเวศในการผลิต ยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัย
๗. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ (Green Economy)
๘. โครงการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ เพื่อการแข่งขันสู่มาตรฐานสากล
๙. โครงการส่งเสริมการตลาดและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์การเกษตร
๑๐. โครงการเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการน้ำและการอนุรักษ์แหล่งน้ำให้มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอและครอบคลุมทุกพื้นที่
 ๑๑. โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ
 ๑๒. โครงการเสริมสร้างนวัตกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก และภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆ ตามสถานการณ์โลก
 ๑๓. โครงการส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
 ๑๔. โครงการยกระดับศักยภาพแรงงานให้ได้มาตรฐาน
 ๑๕. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์โลก

๒.๑๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดหนองคาย ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๖-๒๕๗๐)

วิสัยทัศน์ของจังหวัด หรือเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดหนองคาย

“เมืองน่าอยู่ มุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำโขง เชื่อมโยงการค้าชายแดน”

ความหมายของเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคายในอีก ๕ ปี ข้างหน้าจะก้าวสู่การเป็นหนองคาย เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน มุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำโขง เชื่อมโยงการค้าชายแดน ด้วยแนวคิดในการขับเคลื่อนการพัฒนา ดังนี้

๑. เมืองน่าอยู่

หนองคายมีการพัฒนาเมือง ควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม

๒. มุ่งสู่เมืองเกษตรอินทรีย์ ตามหลักการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG Model)

- ๑.๑ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง
- ๑.๒ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่างๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด
- ๑.๓ เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) จะต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อม

๓. วิถีท่องเที่ยววิถีลุ่มน้ำโขง

ดึงเอาศักยภาพของพื้นที่ ในด้านทรัพยากรและต้นทุน ๓ ธรรมชาติ (๑) ธรรมชาติ (๒) วัฒนธรรม และ (๓) ธรรมชาติ. นำมาใช้เป็นแรงดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศเข้ามาในพื้นที่ รวมถึงการให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชื่อมโยงไปยังประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (ไทย - สปป.ลาว - เวียดนาม และจีน)

๔. เป็นประตูในการเชื่อมโยงการค้าชายแดน ของภูมิภาคอาเซียน – อินโดจีน และจีนตอนใต้

เป็นพื้นที่เชื่อมต่อทั้งในมิติเศรษฐกิจและการค้าชายแดน การขนส่ง และโลจิสติกส์ รวมทั้งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และมิตรภาพระหว่างประเทศ ใช้เป็นโอกาสจากการเป็นจุดเชื่อมต่อของภูมิภาคยกระดับจากเมืองผ่านสู่เมืองพัก อันนำมาซึ่งความมั่นคง ความมั่นคง และยั่งยืนในชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดหนองคาย

๑. ประเด็นการพัฒนาด้าน ๑ การยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและสร้างมูลค่าเพิ่ม

(๑) แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

- (๑.๑) พัฒนาแหล่งน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร
- (๑.๒) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและสนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐานการผลิต
- (๑.๓) พัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงตาม BCG Model ด้วยนวัตกรรม และ

เทคโนโลยีทางการเกษตร

- (๑.๔) พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

(๒) ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- (๒.๑) พื้นที่เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ไร่

ต่อปี

(๒.๒) พื้นที่เกษตรกรรมที่ปรับเปลี่ยนสู่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ไร่ต่อปี

(๒.๓) มูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรชีวภาพ เกษตรปลอดภัย และเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ต่อปี

(๒.๔) จำนวน Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คนต่อปี และสถาบันเกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕ แห่งต่อปี

(๓) แผนงาน และโครงการที่สำคัญ/ตัวชี้วัดรายโครงการ

๑. แผนงาน: พัฒนาแหล่งน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

(๑) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

(๒) ตัวชี้วัดโครงการ พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น

๒. แผนงาน : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและสนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐาน

(๑) โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

(๒) ตัวชี้วัดโครงการ

๑) พื้นที่เกษตรกรรมที่ปรับเปลี่ยนสู่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

๓. แผนงาน : พัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงตาม BCG Model ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเกษตร

(๑) โครงการพัฒนาการเกษตรแบบบูรณาการในพื้นที่จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม “โพ้น ท้น Model”

◇ ตัวชี้วัดโครงการ: มูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรชีวภาพ เกษตรปลอดภัย และเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น

(๒) โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง และผลิตภัณฑ์แปรรูป

◇ ตัวชี้วัดโครงการ: มูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรชีวภาพ เกษตรปลอดภัย และเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น

(๓) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรที่สำคัญ

◇ ตัวชี้วัดโครงการ: มูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรชีวภาพ เกษตรปลอดภัย และเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น

(๔) โครงการบูรณาการด้านการเกษตรเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

◇ ตัวชี้วัดโครงการ: มูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรชีวภาพ เกษตรปลอดภัย และเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น

๔. แผนงาน: พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

(๑) โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

◇ ตัวชี้วัดโครงการ: จำนวน Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น และสถาบันเกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้น

๒. ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า การลงทุน การค้าชายแดน การท่องเที่ยว และการบริการ

(๑) แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

(๑.๑) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และโลจิสติกส์เชื่อมโยงพื้นที่การค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว

(๑.๒) ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี และทางธรรมชาติบนแนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) อย่างยั่งยืน

(๑.๓) ยกกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการสู่มาตรฐานสากล

(๑.๔) ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายในประเทศและระหว่างประเทศ

(๒) ตัวชี้วัดความสำเร็จ

(๒.๑) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕

(๒.๒) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐

(๒.๓) รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

(๓) แผนงาน และโครงการที่สำคัญ/ตัวชี้วัดรายโครงการ

(๓.๑) แผนงาน : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายคมนาคมเพื่อรองรับการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว

๑) โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยว

(๓.๒) แผนงาน : การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี และทางธรรมชาติบนแนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) อย่างยั่งยืน

๑) โครงการหนองคายเมืองแห่งการท่องเที่ยว (The city of tourism)

(๓.๓) แผนงาน : ยกกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการสู่มาตรฐานสากล

๑) โครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการของจังหวัดหนองคาย

(๓.๔) แผนงาน : ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการ

๑) โครงการส่งเสริมการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและการบริการ

(๓.๕) แผนงาน : ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจังหวัดหนองคาย

๑) โครงการ Nongkhai Startup city

๓. ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การเสริมสร้างความมั่นคงของคน สังคม และสิ่งแวดล้อม

(๑) แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

(๑.๑) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติดและภัยคุกคามทุกรูปแบบ

(๑.๒) การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๑.๓) พัฒนาระบบการบริการสุขภาพเพื่อรับมือต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานสากล

(๑.๔) พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัยด้านการศึกษา แรงงาน สาธารณสุข และสังคม เพื่อลดปัญหาความยากจน ด้อยโอกาส และความเหลื่อมล้ำทางสังคม

(๑.๕) การอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติรวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

(๑.๖) การขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(๒) ตัวชี้วัดความสำเร็จ

(๒.๑) คดีอาชญากรรมและคดียาเสพติดลดลงคิดเป็นร้อยละ ๒๕

(๒.๒) การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน.(ต่อประชากรแสนคน)

(๒.๓) สถานพยาบาลได้รับการรับรองมาตรฐาน HA เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘ ต่อปี

(๒.๔) ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง

(๒.๕) ร้อยละครัวเรือนเป้าหมายที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนตามมาตรฐานข้อมูล IPMAP ได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

(๒.๖) อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ ๑๕ – ๑๙ ปี ต่อประชากรหญิง อายุ ๑๕ – ๑๙ ปี พันคน

(๒.๗) คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ.O-Net.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(๓) แผนงาน และโครงการที่สำคัญ/ตัวชี้วัดรายโครงการ

(๓.๑) แผนงาน : เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนในการป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามด้านความมั่นคง

๑) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน เพื่อป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามด้านความมั่นคง

(๓.๒) แผนงาน : การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

๑) โครงการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๓.๓) แผนงาน : การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัยด้านการศึกษา แรงงาน สาธารณสุข และสังคม เพื่อลดปัญหาความยากจนด้อยโอกาส และความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๑) โครงการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย

(๓.๔) แผนงาน : พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ การจัดการขยะ/น้ำเสีย และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

๑) โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอย/น้ำเสีย

๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทดแทน

๔. ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

(๑.๑) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

(๑.๒) การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรภาครัฐ

(๒) ตัวชี้วัดความสำเร็จ

(๒.๑) ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด (%)

(๒.๒) จำนวนนวัตกรรมการบริหารจัดการภาครัฐที่ได้รับการพัฒนา

(๒.๓) ร้อยละของจำนวนเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ที่ได้รับการแก้ไข

(๓) แผนงาน และโครงการที่สำคัญ/ตัวชี้วัดรายโครงการ

(๓.๑) แผนงาน : พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑) โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

(๓.๒) แผนงาน : พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรภาครัฐ

๑) โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรภาครัฐ